

## บทความวิจัย

# โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร

## Applying Theory of Planned Behavior Program on Aggressive Behaviors among Secondary School Male Students in Bangkok

Received: May 6, 2019

Revised: Jul 22, 2019

Accepted: Jul 30, 2019

รุ่งนภา บัวสุวรรณ พยม. (Runghapa Buasuwan, MSN)<sup>1</sup>นฤมล เอื้อมณีกุล ปร.ด (Naruemon Auemaneekul, Ph.D.)<sup>2</sup>อาภาพร เพ่าวัฒนา ปร.ด. (Arpaporn Powwattana, Ph.D.)<sup>3</sup>

### บทคัดย่อ

พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นปัญหาที่สำคัญที่ยังส่งผลกระทบต่อประเทศในหลาย ๆ ด้าน โดยสถานการณ์ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวส่วนใหญ่พบในวัยรุ่นตอนต้นและยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุตั้งแต่ 13-15 ปี คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาชายขนาดใหญ่ 2 โรงเรียนในกรุงเทพมหานครเพื่อสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าว 2) แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว เครื่องมือทุกชุดผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ทดสอบความเที่ยงของแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคได้ค่าเท่ากับ .907 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, Chi-square, Independent t-test และ Repeated measure ANOVA ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) และมีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว หลังการเข้าร่วมโปรแกรม และระยะติดตามผล สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ )

โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร สามารถเพิ่มทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ ซึ่งโปรแกรมนี้อาจเป็นแนวทางการพัฒนาในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวได้

**คำสำคัญ:** โปรแกรมประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน, พฤติกรรมก้าวร้าว, นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น, นักเรียนชาย

<sup>1</sup> นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล  
E-mail: runghapa.nn@hotmail.com

<sup>2,3</sup> ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล E-mail: <sup>2</sup>naruemon.aue@mahidol.ac.th: Corresponding author,

<sup>3</sup> arpaporn.pow@mahidol.ac.th

Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University, Bangkok, Thailand

### Abstract

Aggressive behavior is a major problem and affects the country in various aspects. The most aggressive behavioral problems were found in early adolescents and likely to increase. The purpose of this quasi-experimental study was to examine the effectiveness of applying theory of planned behavior program on aggressive behaviors among male students in secondary school in Bangkok. The participants aged 13-15 years old. They were randomly assigned into the experimental group (n=24) and the control group (n=24). The instruments employed in the study consisted of Theory of planned behavior program and instruments employed during the experiment and data collection. All instruments were verified for content validity by 3 professional experts. The reliability was reported using Cronbach's alpha as .907. Data were analyzed using mean, standard deviation, Chi-square, Independent t-test and Repeated measure ANOVA. Results found that in the posttest and follow-up phase, the experimental group had statistically significant higher scores of negative attitude towards aggressive behaviors, subjective norms, self-efficacy of the aggressive behaviors control and intention to commit aggressive behaviors control than in the pretest and the control group ( $p < .05$ ).

The experimental group had a statistically significant lower score of aggressive behaviors in the posttest and follow-up phase than in the pretest and the control group ( $p < .05$ ). In summary, applying theory of planned behavior program on aggressive behaviors among male students in secondary school in Bangkok could increase the negative attitude towards aggressive behaviors, subjective norms, self-efficacy of the aggressive behaviors control and intention to commit aggressive behaviors control score and decrease the aggressive behaviors.

**Keywords:** applying theory of planned behavior program, aggressive behaviors, students of secondary school, male student

### บทนำ

สถานการณ์ปัญหาที่พบในวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ในปี ค.ศ. 2015 พบว่าวัยรุ่นเสียชีวิตถึง 1.3 ล้านคนโดยเฉพาะการเสียชีวิตจากปัญหาเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งเป็นปัญหาที่พบในวัยรุ่นทั่วโลก ซึ่งพบว่ามีเด็กและวัยรุ่นเสียชีวิตจากพฤติกรรมก้าวร้าวที่นำไปสู่ความรุนแรงถึงวันละ 180 ราย<sup>1</sup> ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากปัจจัยหลายประการที่ซับซ้อน โดยสามารถแบ่งเป็นปัจจัยหลัก ๆ เป็น 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวภาพ ได้แก่ สารสื่อสมองส่งผลให้วัยรุ่นมีปัญหาในการควบคุมอารมณ์ ปัจจัยด้านจิตใจ ได้แก่ ลักษณะพื้นฐานการถูกอบรมเลี้ยงดู

และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่วัยรุ่นเติบโต การเลี้ยงดู<sup>2</sup> รวมถึงพัฒนาการทางด้านสมองในระยะวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวด้วย โดยเฉพาะในระยะวัยรุ่นตอนต้นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด<sup>3</sup> นอกจากนี้ผลการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวพบว่าปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ทัศนคติต่อการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าว<sup>4</sup> อิทธิพลจากเพื่อน ความต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนและอิทธิพลจากสื่อ การรับรู้ความก้าวร้าวจากสื่อ<sup>4-6</sup> อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในวัยรุ่นตอนต้นเป็นอย่างมาก ได้แก่ อิทธิพลจากเพื่อน และทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าการศึกษาโปรแกรมลดพฤติกรรมก้าวร้าวในวัยรุ่นตอนต้นโดยพบว่าการจัดโปรแกรมเพื่อให้วัยรุ่นตอนต้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว ปรับทัศนคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว<sup>7-9</sup> และฝึกทักษะในการจัดการกับความโกรธ<sup>8,10</sup> จัดการกับความขัดแย้ง<sup>7,8,9,11</sup> และการจัดการกับปัญหา<sup>7-9</sup> การจัดโปรแกรมมีลักษณะการให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อ การฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ โดยให้แสดงบทบาทสมมติเพื่อป้องกันการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าว หรือหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความก้าวร้าว พบว่าผลของโปรแกรมในระยะแรกสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ แต่ไม่สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากทัศนคติต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวยังไม่เปลี่ยนแปลง และเนื่องจากวัยรุ่นได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน จึงทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลงในช่วงระยะเวลาสั้นเท่านั้น ผู้วิจัยในฐานะพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนและพยาบาลอนามัยโรงเรียนมีหน้าที่ดูแลเด็กในชุมชนและในสถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก ในประเทศไทยที่ยังมีปัญหาคาเทาะเลาะวิวาท ยกพวกตีกันของเด็กวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในบางครั้งอาจรุนแรงถึงอันตรายต่อชีวิต ผู้วิจัยจึงศึกษาผลของโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวในวัยรุ่นตอนต้นโดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior) ของ Ajzen<sup>12</sup> ในงานวิจัยครั้งนี้จึงจัดกิจกรรมปรับทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การฝึกทักษะในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งได้แก่ ทักษะการจัดการความโกรธ การจัดการความขัดแย้งและทักษะการจัดการปัญหา และเพิ่มในเรื่องของความต้องการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior) โดยใช้กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มอ้างอิงในการคล้อยตามในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เนื่องจากจากการศึกษาผลงานวิจัย พบว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลอย่างมากในการแสดงพฤติกรรม<sup>4-6</sup> โดยการพบทวนวรรณกรรมพบว่านักเรียนชายที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนชายล้วน มีการด่าว่าและต่อสู้กันมากกว่านักเรียนชายในโรงเรียนสหศึกษา<sup>13</sup> ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาการจัดโปรแกรมเพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวในโรงเรียนชายล้วน

และจากข้อมูลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2557 พบว่าวัยรุ่นตอนต้นช่วงอายุประมาณ 10-15 ปี มีการกระทำความผิดในปี พ.ศ. 2556 เพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2552 การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงทำในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนชายล้วน และเชื่อว่าโปรแกรมนี้สามารถทำให้วัยรุ่นตอนต้นสามารถป้องกันการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อเติบโตไปเป็นวัยรุ่นตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าว ภายในกลุ่มทดลองและระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล หลังเข้าร่วมโปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

### สมมติฐานงานวิจัย

1. หลังการทดลองและระยะติดตามผลเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโปรแกรมมีคะแนนทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

2. หลังการทดลองและระยะติดตามผลเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นมีคะแนนทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

## กรอบแนวคิดการวิจัย

โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน  
ต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นใน  
กรุงเทพมหานคร

### 1. การปรับทัศนคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว

การร่วมกันทบทวนถึงพฤติกรรมก้าวร้าวในอดีต  
และวิเคราะห์ถึงผลลัพธ์ของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว  
เหล่านั้น

### 2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรม ก้าวร้าว

การทำกิจกรรมกลุ่มดูวิดีโอสถานการณ์ตัวอย่าง  
ความก้าวร้าวและร่วมกันวิเคราะห์อุปสรรคในการควบคุม  
พฤติกรรมก้าวร้าวและตั้งเป้าหมายร่วมกันเพื่อเป็นแรงจูงใจ  
การควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว

### 3. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ก้าวร้าว

การฝึกทักษะเกี่ยวกับการจัดการความโกรธ  
การจัดการความขัดแย้ง และทักษะการแก้ปัญหาผ่านการ  
แสดงบทบาทสมมติ

### 4. ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว

การแสดงความแน่วแน่ต่อการตั้งใจในการควบคุม  
พฤติกรรมก้าวร้าวโดยการร่วมกันปฏิญาณต่อตนเอง

- ทัศนคติทางลบต่อ  
พฤติกรรมก้าวร้าว
- การคล้อยตามกลุ่ม  
อ้างอิงในการควบคุม  
พฤติกรรมก้าวร้าว
- การรับรู้ความสามารถใน  
การควบคุมพฤติกรรม  
ก้าวร้าว
- ความตั้งใจในการควบคุม  
พฤติกรรมก้าวร้าว
- พฤติกรรมก้าวร้าว

## ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยกึ่งทดลองศึกษาแบบวัดผลก่อนการทดลอง  
หลังการทดลอง และระยะติดตามผล (Pretest-posttest  
Quasi-experimental research)

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายชั้น  
มัธยมศึกษาตอนต้น อายุประมาณ 13-15 ปี ที่ศึกษาอยู่ในชั้น  
มัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายชั้น  
มัธยมศึกษาตอนต้น อายุประมาณ 13-15 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่  
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร มีเกณฑ์  
คัดเลือก ดังนี้ 1) กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีอายุ

ระหว่าง 13-15 ปี 2) สามารถฟัง พูด อ่าน ภาษาไทยได้  
3) ผู้ปกครองอนุญาตและนักเรียนยินดียิ่งเข้าร่วมในการวิจัย  
เกณฑ์ในการคัดออก คือ นักเรียนในกลุ่มทดลองที่มีระยะ  
เวลาในการเข้าร่วมการดำเนินการวิจัยได้น้อยกว่าร้อยละ 80  
ของระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยทั้งหมด

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดค่า  
อำนาจการทดสอบ (Power Analysis) = .80 นำค่าอิทธิพล  
(Effect size) เท่ากับ 0.3 มาประมาณขนาดตัวอย่างจาก  
ตารางประมาณขนาดตัวอย่างแบบทดสอบสมมติฐานทางเดียว  
โดยค่า  $\alpha$  เท่ากับ .05 และค่า Power analysis เท่ากับ .80  
ได้ขนาดตัวอย่าง กลุ่มละ 20 คน แต่เพื่อป้องกันการสูญหาย  
ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง

อีกร้อยละ 20<sup>8</sup> จึงมีขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 24 คน ต่อกลุ่ม

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนของ Ajzen<sup>12</sup> โดยโปรแกรมมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปรับทัศนคติ, สร้างเสริมการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว สร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว โดยฝึกทักษะ สร้างความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว โดยกิจกรรมทั้งหมดสามารถป้องกันการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าวได้ โดยโปรแกรมนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ปรับตามคำชี้แนะและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อดูความชัดเจนของภาษา กิจกรรมที่นำไปใช้ ความเหมาะสมของเวลา รวมทั้งอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น และนำมาปรับแก้ตามความเหมาะสม และแบบสอบถามได้วัดค่าความตรงของเนื้อหาโดยได้ค่าความตรงของแบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .84 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .98 แบบวัดการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .82 แบบวัดความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ 1.00 และแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .99

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 6 ส่วน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบแก้ไขความถูกต้อง ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และความชัดเจนของการใช้ภาษา และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชายที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ที่ระดับ Cronbach's Alpha  $\geq 0.70$  โดยค่าความเที่ยงของแบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .79 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .86 แบบวัดการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .86 แบบวัดความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .92

และแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .91

### การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมในมนุษย์จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รหัสโครงการ 145/2560 เอกสารรับรองโครงการวิจัย COA. No. MUPH 2017-175 ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้รับหนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูลจากโรงเรียนแล้ว จากนั้นผู้วิจัยได้เข้าชี้แจงเรื่องการพิทักษ์สิทธิอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในหน้าแรกของแบบสำรวจและแบบประเมิน และมีหนังสือยินยอมการเข้าร่วมการทดลองโดยต้องได้รับการลงนามยินยอมการทำเข้าร่วมโปรแกรมจากกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง โดยที่กลุ่มตัวอย่างสามารถหยุดหรือปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการได้ตลอดเวลา และข้อมูลจะถูกเก็บไว้เป็นความลับโดยไม่มีใครสามารถเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างได้และใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษา และกระทำการวิเคราะห์ในภาพรวมไม่มีการอ้างอิงผลการวิจัยเป็นรายบุคคล

### ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

#### ขั้นเตรียมการวิจัย

ติดต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบง่าย ชี้แจงรายละเอียดกิจกรรมคัดเลือกนักเรียนเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย โดยวิธีการจับสลาก เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วจึงนัดเวลา สถานที่ในการทำกิจกรรม ชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดกิจกรรมให้กับกลุ่มตัวอย่าง และทำกิจกรรมในกลุ่มตัวอย่างที่ลงชื่อในหนังสือยินยอมร่วมในการศึกษาเท่านั้น

#### ขั้นดำเนินการวิจัย

ดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จัดกิจกรรมทั้งหมด 4 ครั้ง โดยทำกิจกรรม 1 ครั้งต่อสัปดาห์ นานครั้งละประมาณ 60 นาที

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1 ทำแบบสอบถามก่อนการทดลอง และเริ่มกิจกรรม “แรกพบ” การปรับทัศนคติต่อ

พฤติกรรมก้าวร้าว โดยให้นักเรียนชายแต่ละคนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าพฤติกรรมก้าวร้าวมีลักษณะอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด และมีผลอย่างไร ให้นักเรียนกลับไปในอดีตว่าแต่ละคนมีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือไม่ แสดงอย่างไร จากนั้นให้เขียนลงในกระดาษ และร่วมกันวิเคราะห์ถึงผลดีและผลเสียของการกระทำนั้น

**สัปดาห์ที่ 2 ครั้งที่ 2** กิจกรรม “เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว” การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว โดยให้นักเรียนดูหนังสือเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว และให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลทำให้ตัวละครมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและทางวาจา และผลกระทบที่ตามมาของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเพื่อป้องกันการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อป้องกันการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อสร้างแรงจูงใจจากการดูกลุ่มเพื่อนแสดงบทบาทสมมติในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว และเป็นแนวทางต่อการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวตามความคาดหวังของกลุ่ม

**สัปดาห์ที่ 3 ครั้งที่ 3** กิจกรรม “เอาชนะตัวเอง” การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว โดยให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว (ทักษะการจัดการความโกรธ ทักษะการจัดการความขัดแย้ง และทักษะการแก้ปัญหา) เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวและฝึกปฏิบัติทักษะผ่านการแสดงบทบาทสมมติเพื่อป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว

**สัปดาห์ที่ 4 ครั้งที่ 4** กิจกรรม “ปัจเจกนิเทศ” ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว โดยการปฏิญาณตนเองว่า จะสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้เพื่อไม่ให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งทางกายและวาจา เพื่อแสดงความตั้งใจแน่วแน่ต่อการไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

### ขั้นประเมินผล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองก่อนเข้าร่วมการทดลอง หลังเข้าร่วมโปรแกรม 1 สัปดาห์ และระยะติดตามผลอีก 4 สัปดาห์หลังสิ้นสุดกิจกรรม

### กิจกรรมสำหรับกลุ่มควบคุม

กิจกรรมสำหรับกลุ่มควบคุมจัดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการวิจัย โดยมีการจัดกิจกรรมกลุ่มโดยอธิบายถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมความก้าวร้าว ฝึกทักษะการควบคุม

ตนเอง และทักษะการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว โดยกิจกรรมจะช่วยให้กลุ่มควบคุมมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว และมีความมั่นใจในการป้องกันหรือหลีกเลี่ยงพฤติกรรมก้าวร้าวได้

### การวิเคราะห์ข้อมูล

อธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล ภายในกลุ่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ Repeated measure ANOVA และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้ Bonferroni และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่อิสระต่อกันโดยใช้สถิติ Independent t-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

### ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีอายุต่ำสุด 13 ปี และสูงสุด 15 ปี กลุ่มทดลอง อายุเฉลี่ย 13.50 ปี ในกลุ่มควบคุม อายุเฉลี่ย 13.70 ปี มีเกรดเฉลี่ยต่ำสุด 1.95 และสูงสุด 3.30 ในกลุ่มทดลองมีเกรดโดยเฉลี่ย 2.91 ในกลุ่มควบคุมมีเกรดโดยเฉลี่ย 2.87 กลุ่มทดลองได้รับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 117.90 บาท/วัน และกลุ่มควบคุมได้รับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 96.70 บาท/วัน กลุ่มทดลองได้รับค่าใช้จ่ายที่เพียงพอและเหลือเก็บคิดเป็นร้อยละ 79.20 และกลุ่มควบคุมได้รับค่าใช้จ่ายที่เพียงพอและเหลือเก็บคิดเป็นร้อยละ 50.00 ในกลุ่มทดลองเมื่อมีปัญหาจะปรึกษาบิดามารดาเป็นอันดับแรกคิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาจะปรึกษาเพื่อนผู้ชายคิดเป็นร้อยละ 41.70 เช่นเดียวกับกลุ่มควบคุมเมื่อมีปัญหาจะปรึกษาบิดามารดาเป็นอันดับแรกคิดเป็นร้อยละ 58.30 และรองลงมาจะปรึกษาเพื่อนผู้ชายคิดเป็นร้อยละ 29.20 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่

มีงานอดิเรก โดยกลุ่มทดลองคิดเป็นร้อยละ 87.50 และกลุ่มควบคุมคิดเป็นร้อยละ 54.20 อาชีพหลักของบิดาในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและค้าขายคิดเป็นร้อยละ 79.10 เช่นเดียวกับบิดาของกลุ่มควบคุมมีอาชีพหลักคืออาชีพรับจ้างและค้าขายคิดเป็นร้อยละ 70.80 อาชีพหลักของมารดาในกลุ่มทดลองอันดับแรกคือ อาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 45.80 อาชีพรองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 33.30 เช่นเดียวกับในกลุ่มควบคุมอาชีพหลักของมารดาได้แก่ อาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 50.00 และรองลงมาคือ อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 20.80 ส่วนใหญ่บิดาของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจบการศึกษาสูงสุดคือระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 45.80 ส่วนมารดาของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจบการศึกษาสูงสุดคือระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยในกลุ่มทดลองคิดเป็นร้อยละ 37.50 และในกลุ่มควบคุมคิดเป็นร้อยละ 45.80 รายได้รวมของครอบครัวในกลุ่มทดลองอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.70 ในกลุ่มควบคุมรายได้รวมของครอบครัวอยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.70 กลุ่มทดลองพักอาศัยอยู่กับทั้งบิดาและมารดาคิดเป็นร้อยละ 83.30 กลุ่มควบคุมพักอาศัยอยู่กับทั้งบิดาและมารดาคิดเป็นร้อยละ 70.80

2. หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ก้าวร้าว ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) (ตารางที่ 1) เนื่องจากก่อนการทดลองพบว่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) (ตารางที่ 1) จึงมีการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลอง พบว่าทั้ง 2 กลุ่มพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > .05$ ) (ตารางที่ 2)

3. หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวและความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมก้าวร้าว (ตารางที่ 3)

**ตารางที่ 1** เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

| กลุ่ม                                              | กลุ่มทดลอง |      | กลุ่มควบคุม |      | t     | p-value |
|----------------------------------------------------|------------|------|-------------|------|-------|---------|
|                                                    | Mean       | SD.  | Mean        | SD.  |       |         |
| ทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว                    |            |      |             |      |       |         |
| ก่อนการทดลอง                                       | 27.1       | 3.6  | 26.2        | 3.5  | .9    | .374    |
| หลังการทดลอง                                       | 29.9       | 3.2  | 26.4        | 3.1  | 4.0*  | <.001*  |
| ระยะติดตามผล                                       | 29.0       | 4.0  | 25.0        | 1.8  | 4.5*  | <.001*  |
| การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว |            |      |             |      |       |         |
| ก่อนการทดลอง                                       | 17.4       | 3.2  | 16.7        | 3.0  | .8    | .429    |
| หลังการทดลอง                                       | 19.0       | 2.2  | 16.4        | 2.6  | 3.9*  | <.001*  |
| ระยะติดตามผล                                       | 19.6       | 2.2  | 16.3        | 3.2  | 4.3*  | <.001*  |
| การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว     |            |      |             |      |       |         |
| ก่อนการทดลอง                                       | 23.4       | 3.2  | 21.5        | 2.6  | 2.3*  | .029*   |
| หลังการทดลอง                                       | 26.4       | 3.4  | 21.9        | 2.8  | 5.0*  | <.001*  |
| ระยะติดตามผล                                       | 25.9       | 3.4  | 21.4        | 3.2  | 4.8*  | <.001*  |
| ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว              |            |      |             |      |       |         |
| ก่อนการทดลอง                                       | 20.0       | 2.9  | 19.1        | 3.0  | 1.1   | .287    |
| หลังการทดลอง                                       | 24.5       | 2.6  | 19.5        | 2.4  | 6.8*  | <.001*  |
| ระยะติดตามผล                                       | 24.0       | 2.2  | 19.2        | 3.1  | 6.2*  | <.001*  |
| พฤติกรรมก้าวร้าว                                   |            |      |             |      |       |         |
| ก่อนการทดลอง                                       | 49.1       | 10.2 | 61          | 8.0  | -4.5* | <.001*  |
| หลังการทดลอง                                       | 42.5       | 11.1 | 64.6        | 10.1 | -7.2* | <.001*  |
| ระยะติดตามผล                                       | 42.9       | 12.7 | 61.2        | 9.3  | -5.7* | <.001*  |

\*p &lt; .05

**ตารางที่ 2** เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

| กลุ่ม                                                 | n  | $\bar{D}$ | $\bar{S}_D$ | t     | p-value           |
|-------------------------------------------------------|----|-----------|-------------|-------|-------------------|
| <b>การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว</b> |    |           |             | 0.020 | .984 <sup>a</sup> |
| กลุ่มทดลอง                                            | 24 | 0.02      | 3.241       |       |                   |
| กลุ่มควบคุม                                           | 24 | 0.04      | 2.621       |       |                   |
| <b>พฤติกรรมก้าวร้าว</b>                               |    |           |             | 0.022 | .982 <sup>a</sup> |
| กลุ่มทดลอง                                            | 24 | 0.02      | 10.189      |       |                   |
| กลุ่มควบคุม                                           | 24 | 0.02      | 7.959       |       |                   |

\*p < .05 <sup>a</sup>Bonferroni's method

**ตารางที่ 3** วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

| หัวข้อ                                                    | SS    | Df | MS    | F    | p-value             |
|-----------------------------------------------------------|-------|----|-------|------|---------------------|
| <b>ทัศนคติทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว</b>                    |       |    |       |      |                     |
| เวลา                                                      | 57.3  | 2  | 28.6  | 2.6  | .078 <sup>a</sup>   |
| กลุ่ม*เวลา                                                | 66.3  | 2  | 33.1  | 3.0  | .053 <sup>a</sup>   |
| <b>การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว</b> |       |    |       |      |                     |
| เวลา                                                      | 21.1  | 2  | 10.5  | 1.7  | .197 <sup>a</sup>   |
| กลุ่ม*เวลา                                                | 44.7  | 2  | 22.3  | 3.5  | .034 <sup>a*</sup>  |
| <b>การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว</b>     |       |    |       |      |                     |
| เวลา                                                      | 77.5  | 2  | 38.8  | 4.8  | .011 <sup>a*</sup>  |
| กลุ่ม*เวลา                                                | 54.3  | 2  | 27.1  | 3.3  | .040 <sup>a*</sup>  |
| <b>ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว</b>              |       |    |       |      |                     |
| เวลา                                                      | 161.3 | 2  | 80.6  | 11.7 | <.001 <sup>a*</sup> |
| กลุ่ม*เวลา                                                | 124.1 | 2  | 62.1  | 9.0  | <.001 <sup>a*</sup> |
| <b>พฤติกรรมก้าวร้าว</b>                                   |       |    |       |      |                     |
| เวลา                                                      | 219.0 | 2  | 109.5 | 1.0  | .388 <sup>a</sup>   |
| กลุ่ม*เวลา                                                | 628.9 | 2  | 314.4 | 2.7  | .069 <sup>a</sup>   |

p < .05 <sup>a</sup> Sphericity Assume

**ตารางที่ 3** เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

| หัวข้อ                                                | Mean      | SD.     | Mean difference | p-value             |
|-------------------------------------------------------|-----------|---------|-----------------|---------------------|
| <b>การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุม</b>             |           |         |                 |                     |
| <b>กลุ่มทดลอง</b>                                     |           |         |                 |                     |
| ก่อนการทดลอง-หลังการทดลอง                             | 17.4-19.0 | 3.1-2.1 | -1.6            | .026 <sup>a*</sup>  |
| ก่อนการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 17.4-19.6 | 3.1-2.2 | -2.2            | .009 <sup>a*</sup>  |
| หลังการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 19.0-19.6 | 2.1-2.2 | -0.6            | .451 <sup>a</sup>   |
| <b>กลุ่มควบคุม</b>                                    |           |         |                 |                     |
| ก่อนการทดลอง-หลังการทดลอง                             | 16.7-16.4 | 2.9-2.6 | 0.3             | .642 <sup>a</sup>   |
| ก่อนการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 16.7-16.3 | 2.9-3.2 | 0.4             | .636 <sup>a</sup>   |
| หลังการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 16.4-16.3 | 2.6-3.2 | 0.1             | .856 <sup>a</sup>   |
| <b>การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว</b> |           |         |                 |                     |
| <b>กลุ่มทดลอง</b>                                     |           |         |                 |                     |
| ก่อนการทดลอง-หลังการทดลอง                             | 23.4-26.4 | 3.2-3.4 | -3              | <.001 <sup>a*</sup> |
| ก่อนการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 23.4-25.9 | 3.2-3.4 | -2.5            | .023 <sup>a*</sup>  |
| หลังการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 26.4-25.9 | 3.4-3.4 | 0.5             | .605 <sup>a</sup>   |
| <b>กลุ่มควบคุม</b>                                    |           |         |                 |                     |
| ก่อนการทดลอง-หลังการทดลอง                             | 21.5-21.9 | 2.6-2.8 | -0.4            | .440 <sup>a</sup>   |
| ก่อนการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 21.5-21.4 | 2.6-3.2 | 0.1             | .908 <sup>a</sup>   |
| หลังการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 21.9-21.4 | 2.8-3.2 | 0.5             | .517 <sup>a</sup>   |
| <b>ความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว</b>          |           |         |                 |                     |
| <b>กลุ่มทดลอง</b>                                     |           |         |                 |                     |
| ก่อนการทดลอง-หลังการทดลอง                             | 20.0-24.5 | 2.9-2.6 | 4.5             | <.001 <sup>a*</sup> |
| ก่อนการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 20.0-24.0 | 2.9-2.2 | 4.0             | <.001 <sup>a*</sup> |
| หลังการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 24.5-24.0 | 2.6-2.2 | 0.5             | .603 <sup>a</sup>   |
| <b>กลุ่มควบคุม</b>                                    |           |         |                 |                     |
| ก่อนการทดลอง-หลังการทดลอง                             | 19.1-19.5 | 3.0-2.4 | -0.4            | .615 <sup>a</sup>   |
| ก่อนการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 19.1-19.2 | 3.0-3.0 | -0.1            | .896 <sup>a</sup>   |
| หลังการทดลอง-ระยะติดตามผล                             | 19.5-19.2 | 2.4-3.0 | 0.3             | .675 <sup>a</sup>   |

\*p < .05 <sup>a</sup>Bonferroni's method

## อภิปรายผลการวิจัย

ทั้งนี้อธิบายได้ว่าโปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร สามารถป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวได้โดยโปรแกรมได้จัดทำขึ้นโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนที่เชื่อว่าการที่บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต้องมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม และเชื่อว่าทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุม จะส่งผลต่อความตั้งใจและส่งผลต่อพฤติกรรมในที่สุด ในโปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มีการปรับทัศนคติทางลบต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว โดยให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว ปัจจัยที่ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ผลกระทบ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว และยังได้ร่วมคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และผลกระทบมีอะไรบ้างหากแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Limpaboon และคณะ<sup>9</sup> ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างถูกต้อง และเสริมสร้างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว โดย Ajzen และ Fishbein<sup>14</sup> เชื่อว่าการรับรู้ของบุคคลว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญกับตน ต้องการหรือไม่ต้องการให้ตนกระทำพฤติกรรมก้าวร้าว นั้น และจากการศึกษางานวิจัยยังพบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลอย่างมากในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น<sup>4-6</sup> ผู้วิจัยจัดกิจกรรมตามแนวคิดดังกล่าว โดยให้กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มตัวอย่างให้การแสดงบทบาทสมมติในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อสร้างแรงจูงใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับการศึกษาของวลัยภรณ์<sup>8</sup> หลังการทดลองพบว่า การเสริมสร้างอิทธิพลของตัวแบบทางสังคมทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลง และการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นส่วนในการทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลง ซึ่ง Ajzen<sup>12</sup> เชื่อว่าการรับรู้ของบุคคลเป็นการรับรู้ความยาก-ง่ายที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น เป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ในอดีต และคาดคะเนถึงปัจจัยที่เอื้อหรือเป็นอุปสรรค ทั้งนี้ก็ขึ้น

อยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมและการรับรู้การควบคุม ผู้วิจัยจัดกิจกรรมตามแนวคิดดังกล่าว โดยให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกทักษะการจัดการความโกรธ ทักษะการจัดการกับความขัดแย้ง และทักษะการแก้ปัญหาโดยให้แสดงบทบาทสมมติโดยใช้ทักษะที่ได้ฝึกฝนเพื่อสร้างความเคยชิน และเชื่อในทักษะต่าง ๆ และเมื่อนำมาใช้กับสถานการณ์จำลองจะเสริมสร้างให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมเชื่อและสามารถควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวได้ และเพื่อการสร้างความยั่งยืนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมต้องเน้นในเรื่องของการเสริมสร้างความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว<sup>7-9,11,13,15</sup> โดยความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นองค์ประกอบหนึ่งในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนซึ่งความตั้งใจในการควบคุมพฤติกรรมเป็นการแสดงเจตนาหรือความต้องการที่จะพยายามทำพฤติกรรมนั้น ๆ ยิ่งบุคคลมีความแน่วแน่มากเพียงใดที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น บุคคลยิ่งมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นมากยิ่งขึ้น<sup>12</sup> โดยจากกิจกรรมทั้งหมดส่งผลให้พฤติกรรมก้าวร้าวในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมลดลงมากกว่าก่อนการทดลอง และลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม

สรุปได้ว่าโปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ในการจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว และเสริมสร้างทักษะการป้องกันและควบคุมการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะทำให้เกิดการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมมีการปรับทัศนคติต่อความก้าวร้าวโดยเข้าใจว่าพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ดี ทำให้มีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวทำให้เกิดความคิดว่าการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวทำได้ง่าย และทำให้มีความตั้งใจแน่วแนในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ส่งผลให้พฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มทดลองลดลง

## ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรเพิ่มการเรียนการสอนเรื่องของการฝึกทักษะเกี่ยวกับการจัดการความโกรธ การจัดการความ

ขัดแย้ง และทักษะการแก้ปัญหา เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวให้นักเรียนมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการหลีกเลี่ยงหรือแก้ปัญหาเมื่อเผชิญสถานการณ์ความขัดแย้งเพื่อป้องกันการกระทำพฤติกรรมก้าวร้าว และควรจัดกิจกรรมให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมเนื่องจากส่วนใหญ่นักเรียนอยู่กับครอบครัวและเป็นบุคคลที่นักเรียนปรึกษาเมื่อมีปัญหา

2. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาหรือให้คำชี้แนะกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ วาจา และกายอย่างเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้การควบคุมตนเองไม่ให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว สามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงและสามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความก้าวร้าวได้โดยการจัดกิจกรรมที่ใช้วิธีการที่ดึงดูดนักเรียน

ได้ เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือจากบทละครที่ทันสมัยเพื่อช่วยดึงดูดและใช้เทคโนโลยี คลิปวิดีโอที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนรู้มองภาพที่ชัดเจนและเข้าใจมากขึ้น ใช้กิจกรรมสะท้อนคิด และควรจัดกิจกรรมที่ใช้บุคคลต้นแบบ หรือบุคคลที่นักเรียนคล้อยตามได้ง่าย อย่างเช่น เพื่อนในห้อง เป็นแบบอย่างหรือต้นแบบในการควบคุมพฤติกรรมเพื่อจูงใจให้นักเรียนเลียนแบบการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว

### ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

การวิจัยในอนาคตควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรมโดยเน้นเรื่องของการสร้างทัศนคติทางลบที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อให้นักเรียนค่อยๆ ซึมซับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยไม่กระทำพฤติกรรมก้าวร้าวได้อย่างยั่งยืน

### References

1. World Health Organization. Adolescents: health risks and solutions 2016. [cited 2016 Sep 1]. Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs345/en/>.
2. Wiwattanawongsa W. Aggression/Violence in Child & Adolescence [internet]. 2018. [cited 2019 April 10]. Available from: <http://www.srithanya.go.th/srithanya/files/YOUTH/Aggression>. (in Thai).
3. Hongsanguansri S, Suampun U. Aggressive and violent behaviors in adolescents. Practical Points in Adolescents Health Care. 1<sup>st</sup>ed. Bangkok: Thai Health Promotion Foundation; 2012. (in Thai).
4. Ishida S. A study on violence of adolescent students [thesis]. Nakhon nayok: Srinakharinwirot University; 2010. (in Thai).
5. Wichitkasem N, Taechaboonsermsak P, Nanthamongkolchai S, Munsawaengsub C, Pitikultang S. Factors influencing aggressive behavior of secondary school students Pak Kret district Nonthaburi province. Journal of Public Health 2015;(Special ed.):43-54. (in Thai).
6. Yaowabut A, Thiangtham W, Powwattana A, Nanthamongkolchai N. Predictive factors for adolescent bullying behavior in the Bangkok metropolitan. Journal of Public Health 2015;29(2):71-84. (in Thai).
7. Ojewola FO. Effect of self-efficacy skills training in reducing aggressive behavior among in-school adolescents in Ogbomoso-Nigeria. Journal of Education and Practice 2014;5(23):173-8.
8. Parekitthammachai V. The effects of behavior modification to reduce aggressive behavior of adolescents at risk. Sripatum Chonburi Journal 2015;3:95-102. (in Thai).
9. Limpai boon C, Pichayapinyo P, Kalampakorn S. Effect of prevention program on aggressive behavior of early adolescents. Journal of Mental Health of Thailand 2011;19(3):160-70. (in Thai).

10. Ruth C, Jose MS, Pablo F, Nekane B. Effects of an emotional intelligence intervention on aggressive and empathy among adolescents. *Journal of Adolescence* 2013; 36(5):883-92.
11. Ando M, Asakura T, Ando S, Simons-Morton B. Psychoeducational program to prevent aggressive behavior among Japanese early adolescents. *Health Education & Behavior* 2007;34(5):756-76.
12. Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 1991;50(2):179-211.
13. Kevin AG, Rosa MC. The effects of single-sex versus coeducational schools on adolescent peer victimization and perpetration. *Journal of Adolescence* 2014;37(8):1237-51.
14. Ajzen I, Fishbein M. Determinants of behavioral intentions. *Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior*. New Jersey; 1980.
15. Chen C, Chun L, Hong W, Jian-Jun O, Jian-Song Z, Xiao-Ping W. Cognitive behavior therapy to reduce overt aggression behavior in Chinese. *Aggressive Behavior* 2014;40:329-36.